

מתורתו של צדיק אביר יעקב

משנתו של מרן רבי יעקב אביחצירא זי"ע | על דרך הפשט לקט דרושים ומאמרים, בביאור פשט מצוות התורה וענייני עבודת הש"ת שנלקטו מכל ספריו הק'

גנות הקפדנות, שמקורה מכעס וגאווה

או בשר פי יהיה בערו מכות אש והיתה מחית המכוה בהרת לבנה אדמדמת או לבנה. וראה אתה הכהן וגו' (ויקרא יג כד-כה). אפשר לרמוז, דבא לדבר על הקפדנות שהיא ענף הפעס. אבל הפעס הוא ברעש ורגז וקול המלה, והקפדנות היא בלי רעש וכלי רגז, רק הדבר שאינו ישר בעיניו מתעצב עליו. ופעמים מדבר על הדבר שאינו הגון עליו דברים קשים, ופעמים מעט פעס שאינו נפר שהוא פעס, אבל מדבריו נפר שיש בו הקפדה, רק שומר עצמו מן הפעס, ושוא שיקד שומר, שסופו, אם תשאיר בו ההקפדה, יבוא לידי פעס:

והנה גם ההקפדה, אף על גב שאמרנו שהיא ענף הפעס, מפל מקום השנש העקרי שלה היא הגאווה, דמחמת שהיא גאה וחושב עצמו לדבר גדול, לפיכך הוא מקפיד תמיד, שאומר לא יאות לו כזה וכיוצא:

גם הקפדנות שורשה מן הגאווה

וזהו שאמר או בשר פי יהיה בערו מכות אש, לפי שהפעס יקרא 'אש' ליהט ממש, והקפדנות שהוא ענף ממנו יקרא מכות אש, לא האש ממש רק פניה מן האש והיתה מחית המכוה בהרת, בא לומר כמו שכתבנו, דהשנש העקר של הקפדנות גם הוא נמשך מן הגאווה, וזהו שאמר והיתה מחית המכוה, דהינו עקר 'חיות' הקפדנות שהיא 'המכוה' הוא הבהרת, והבהרת היא אחד מחלקי הגאווה, כמו שכתבנו למעלה (פסוק ב), ובא להודיעך כיצד היא הקפדנות, והוא שאמר לבנה אדמדמת או לבנה, ובא לרמוז כמו שכתבנו, שהקפדן אינו עושה ברעש ורגז כמו הפעס, רק מתעצב בלב ודואג על הדברים שלא ישרו בעיניו לפי גאוותו, ומדבר עליהם דברים קשים, פעמים מדבר בנחת ופעמים רגז מעט פעס שאינו נפר. והנה, הדבר הלכן רומז לרחמים ולנחת רוח, והדבר האדם רומז לדין ועברה. וזהו שאמר, זה הקפדנות שהיא המכוה, פעמים שהיא לבנה אדמדמת דהינו שהיא בנחת ומערב עמה מעט רגז שהוא רומז לאדמדמם, ואינו אדם ממש, או לבנה אדמדמת דהינו שיש כל קפדנותו בנחת, שקדברים דברים של קפדנותו ובנחת. והכל נקרא קפדנות, שהרי נפר ששרשו גאה ונתן כח לסטרא אחרא:

גם הקפדנות שאינה ניכרת כלפי חוץ טמאה

זהו שאמר וראה אתה הכהן והנה נהפך שער לבן בבהרת, דהינו כיון ששרשו קשור בבהרת שהיא הגאווה, ונהפך הלכן דהינו שציצא מ'אלהים' דקדשה לאלהים אחרים, ומי גרם כל זה, השער, הוא יצר הרע הדומה לחוט השערה. ומראה עמק מן העור, מראיה ולא מעשה, דהינו מראה גאווה שאינו נפר מבחוץ, שמסתירו ומעלימו, אבל ממש הגאווה ועצמותו, שקוע ותקוע בו. ולפיכך צרעת תקרא של טמאה, במכוה פרוחה, דהינו בשביל קפדנות זו שהיא המכוה, פרוחה הגאווה ונפרת בו. וטמאה אתו הכהן נגע צרעת היא, נגע רומז לסמא"ל, צרעת רומז לפלוגיות, כי הגאווה משליטה עליו סמא"ל ופלוגיות. ה' יצילנו מכל מיני גאווה, אמרן כן יהי רצון: (פיתוחי חותם, פרשת תזריע)

הגאווה - מידה מגונה ופחותה

אדם פי יהיה בעור בשרו שאת או שפחת או בהרת והיה בעור בשרו לנגע צרעת והובא אל אהרן הכהן וגו' (ויקרא יג ב). אפשר לרמוז שמדבר על הגאווה, שאין לה מדה מגנה ממנה, וידוע מה שאמרנו רבותינו זכרונם לברכה (ברכות מב סוטה ה), כי הגאווה פאלו דוחק רגלי שכינה, ואמר עליו הקדוש ברוך הוא, אין אני והוא יכולים לדור בעולם. והנה, הגאווה טח עיניו מראות ולבו מהבין, פי מה הוא ועל מה יתגאה, וכי עצמו נחושה, והלא אינו אלא בשר ודם וזולעה, ועל זה דרשו רבותינו זכרונם לברכה (סוטה שם), 'יבוא כל בשר להשתחות לפני אמו ה' (ישעיה סו טו), מי שמששים עצמו כבשר, הוא שזוכה להשתחות ולראות פני ה', לאפוקי מי שמששים עצמו אדם או איש ומחזיק עצמו לגדלה ולקבוה:

הגאווה מגביר כח הקליפות

והנה הובא במשנת חסידים (מסכת התשובה פ"ב אות א), דהגאווה גורם להקלפות להתאחו אפלו באותיות י"ה של שם הוי"ה ברוך הוא, לפי שאין להם אחיזה רק באותיות ו"ה האחרונות, והגאווה גורם להם להתאחו אפלו באותיות י"ה, ולכן גאווה גימטריא י"ה, לרמוז שפוגם בשם י"ה ומגביר כח אלהים אחרים:

מי שיש בו חלק מחלקי הגאווה נקרא תועבה

וזהו פנות הפסוק: **אדם פי יהיה בעור בשרו שאת, שאת היא הגאווה, מלשון התנשאות.** ובא וראה זה הלשון שהחור שדברה בו תורה, **אדם פי יהיה בעור בשרו**, דהיה לו לומר 'אדם פי יהיה בעורו'. אלא דבאה לספר בננות הגאווה ולהודיע לו גרעונו ופחיתותו, שהוא בנה במה לעצמו והנהיג בעצמו גדלה וחשיבות כאדם הקשוב (סוטה ד), ולא הביט בשרשו מה הוא, שהרי הוא בשר ודם, רמה ותולעה, עפר ואפר, דבר שאין בו ממש, ולזה דקדק ואמר בשרו כלומר, למי עושה זאת המעלה, פי אם לבשר, והבשר אין בו ממש. ומה שאמר שפחת או בהרת, לפי שכמה מינים בגאווה זו למעלה מה, וצריך להתרחק האדם מכל חלקיה, ומי שיש בו חלק מחלקיה נקרא גאה ותועבה. ובא לומר, דמי שיש בו מדת הגאווה שהיא שאת, הגדלה שרופה להתנשא בכל דבר, או שפחת שהיא גרועה ממנה, או בהרת שהיא גרועה ממנה, הרי הוא פוגם פגם גדול ונותן שליטה גדולה לסמא"ל. לזה אמר והיה בעור בשרו לנגע צרעת, מה שאמר והיה, כלומר נותן כח לקלפות, שלא היתה להם אחיזה רק באותיות ו"ה, עכשו מתאחים אף באותיות י"ה, וזהו והיה, ובזה נתן כח ושליטה לנגע צרעת שהוא סמא"ל:

ומיד, זה האדם הגאווה בא דינו למעלה, וזהו והובא אל אהרן הכהן, דא מיכאל כהנא רבא לעלא, או אל אחד מבניו הם המלאכים שתחת ממשלתו:

הגאווה פוגם בקדושה ומגביר כח אלהים אחרים

וראה הכהן את הנגע שהוא הגאווה, שהיא משתרשת בעור הבשר. וזה נודע ממה ששער בנגע הפך לבן, והפגוה היא, דיצר הרע, אמרו רבותינו זכרונם לברכה (סוטה ב), דבתחלה דומה לחוט השערה. ועוד, הגאווה פוגם באלהים דקדשה ונותן כח לאלהים אחרים. והנה, 'הלכן' או 'לבנה' גימטריא 'אלהים' עם הכולל. וזהו שצאמר ושער שהוא יצר הרע שדומה לחוט השערה, בנגע דהינו עם נגע שהוא סמא"ל, נתן להם כח ותגברת, וזה נעשה להם ממה שהפך לבן, דהינו 'אלהים' עם הכולל שהוא גימטריא 'הלכן', החליף זה הגאווה אלהים אחרים באלהים דקדשה, פגם בזה והגביר זה:

האדם מתגאה משום שאינו מתבונן מה הוא

ומראה הנגע עמק מעור בשרו, זה כמו שכתבנו, דהגאווה לא התבונן כי לא תאות לו הגאווה לפי שהוא בשר, עפר, רמה ותולעה. לזה אמר ומראה הנגע, שהיא הגאווה שמחמתה מצא כח סמא"ל הנקרא נגע, עמק מעור בשרו, כלומר זה האדם הגאווה אינו מסתכל בשרשו שהוא בשר ואיך יתגאה, דהינו נעלם ועמק ממנו דבר זה, רק אחו במדת הגאווה ונשתרש בה. כשיראה כהנא רבא שרף הוא, מיד וטמא אתו:

גם כשאין יודעים שכונתו לגאווה הוא טמא

אי נמי יש לומר ומראה הנגע עמק מעור בשרו, שבא לרמוז שיש בן אדם שגאווה טמונה בלב, ומתחכם שלא יפירו בו בני אדם שהוא גאה, ומדבר דברים שסובלים שתי פנים, לצד אחד נחשבים גאווה, ולצד השני לא כן. אבל אזי לו, שהרי אפלו אין מפירים אותו מלקמטה, כבר נתגלה קולנו למעלה, וטמא טמא יקרא. וזהו שצאמר ומראה הנגע שהיא הגאווה, עמק מעור בשרו דהינו הוא מלא גאווה מבפנים אבל אינו מראה אותה מבחוץ, וזהו עמק מעור בשרו דהינו מעמיק אותה ומסתיר אותה שלא תראה, אפלו הכי נגע צרעת הוא, ואף על פי שלא הכירוה בני אדם, הרי וראהו הכהן וטמא אתו: